

Република Србија
Апелациони суд у Новом Саду
Гж.бр. 2234/2016
Дана: 21.06.2016. године
Нови Сад

У ИМЕ НАРОДА!

Апелациони суд у Новом Саду, у већу судија Јулијане Будинчевић, председника већа, Вере Кнежевић-Мандић и Вере Крстин, чланова већа, у правној ствари **тужиље К.Б. АД Б.**, ул. ... , коју заступа В.С. адвокат у З., против **тужене Љ.Р. из З.**, ул. ... , коју заступа Ј.С. адвокат у З., ради исплате дуга, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Зрењанину П. бр. 19/15 од 19.04.2016. године, на седници већа одржаној дана 21.06.2016. године, донео је:

ПРЕСУДУ

Жалба тужене се **ДЕЛИМИЧНО УСВАЈА** и пресуда Вишег суда у Зрењанину П. бр. 19/15 од 19.04.2016. године

- **ПРЕИНАЧУЈЕ** у побијаном делу одлуке о камати, из става 1 изреке, утолико што се решење о извршењу Основног суда у Зрењанину бр. 29 Ив. 6011/2013 од 22.04.2013. године (у изреци побијане пресуде погрешно означено као решење о извршењу бр. 29 И 6011/2013 од 22.04.2013. године) одржава на снази за износ затезне камате обрачунате по стопи прописаној Законом о затезној камати обрачунате на главницу од 92.756,41 евра почев од 01.03.2013. године па до исплате а на главницу од 212.284,22 евра почев од 29.02.2016. године па до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате;

- решење о извршењу Основног суда у Зрењанину бр. 29 Ив. 6011/2013 од 22.04.2013. године (у изреци побијане пресуде погрешно означено као решење о извршењу бр. 29 И 6011/2013 од 22.04.2013. године) укида се у делу у коме је тужена обавезана на исплату затезне камате за период од 29.02.2013. године до 29.02.2016. године обрачунате на досуђени износ потраживања од 212.284,22 евра у динарској противвредности и на исплату затезне камате за дан 29.02.2013. године обрачунате на главницу од 92.756,41 евра и у том делу се тужбени захтев **ОДБИЈА** ;

- у преосталом побијаном а непреиначеном делу одлуке из става 1. изреке, којим је решење о извршењу Основног суда у Зрењанину бр. 29 Ив. 6011/2013 од 22.04.2013. године (у изреци побијане пресуде погрешно означено као решење о извршењу бр. 29 И 6011/2013 од 22.04.2013.године) одржано на снази за износ главнице од укупно 305.040,63 евра као и у одлуци о трошковима парничног поступка из става 2. изреке, првостепена пресуда се **ПОТВРЂУЈЕ** а жалба **ОДБИЈА**.

ОДБИЈА се захтев тужене да јој тужилац накнади трошкове жалбеног поступка.

ОДБИЈА се захтев тужиоца да му тужена накнади трошкове жалбеног поступка.

Упућује се првостепени суд да изврши исправку пресуде утолико што ће у изреци тачно означити број решења о извршењу.

Образложење

Првостепеном пресудом је усвојен тужбени захтев и одржано је на снази решење Основног суда у Зрењанину, очигледном грешком у писању погрешно означено као, 29 И.6011/2013, уместо 29 Ив. 6011/2013) од 22.04.2013. године за износ од 305.040,63 евра са затезном каматом по стопи и начину обрачуна који је уређен Законом о затезној камати почев од 29.02.2013. године до исплате у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате, као и у делу трошкова извршења, док је у преосталом делу а за износ од 226.468,48 евра са каматом у динарској противвредности наведено решење о извршењу укинато, те је утврђено да је тужба у том делу повучена (став 1). Истом пресудом, у ставу 2. изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 304.500,00 динара.

Против првостепене пресуде жалбу је благовремено изјавила тужена, путем пуномоћника, из разлога прописаних одредбом чл. 373. ст. 1. ЗПП ("Сл. гласник Реп. Србије", бр.72/2011 и 55/2014).

У одговору на жалбу, побијају се жалбени наводи и предлаже другостепеном суду да одбије жалбу тужене, потврди ожалбену пресуду и обавезе тужену на плаћање трошкова жалбеног поступка.

Жалба тужене је делимично основана.

Испитујући побијану пресуду, у смислу одредбе чл.386. ЗПП, овај суд је нашао да је иста донета без битних повреда одредаба парничног поступка из чл. 374. ст. 2. тач. 1. до 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, и без битне повреде одредбе чл. 374 ст. 2 т. 12 ЗПП на коју се указује жалбом, уз правилно и потпуно утврђено чињенично стање, на које је материјално право погрешно примењено у преиначеном делу пресуде.

Према утврђењу из првостепене пресуде, дана ... г. закључен је уговор о средњорочном кредиту, кредитна партија бр. ... , између тужиље-банке, затим корисника кредита ДОО "Е." З., те тужене као првог јемца-платца и Н.Р. као другог јемца-платца. Наведеним уговором кориснику кредита дат је средњорочни кредит у износу од 40.779.400,00 динара, што је по средњем курсу на дан одобрења кредита износило 500.000,00 евра, са роком враћања 36 месеци од датума пуштања прве транше, укључујући и грејс период који траје 12 месеци.

Истог дана, закључен је уговор о јемству бр. ... између тужиље (банке) и тужене као јемца-платца првог, којим је констатовано да је јемац-платац упознат са условима под којима је одобрен наведени кредит, да јемац-платац у целости прихвата наведене услове и обавезује се да ће измирити све доспеле обавезе корисника кредита уколико то не учини корисник кредита, те да ће предати банци две потписане соло менице, уз

овлашћење банци да менице може попунити и поднети их на исплату на износ свих доспелих ненаплаћених обавеза корисника кредита.

Тужила и корисник кредита су дана ... г. закључили споразум о регулисању дуга по уговору о средњорочном кредиту, кредитне партије бр. ... (стара партија бр. ...). Овим споразумом је утврђено да укупно стање дуга на дан закључења споразума износи 353.036,41 евро, у који износ је урачуната обрачуната камата за период од 01.07.2010. до дана закључења споразума, те је наведено да ће корисник кредита ово дуговање измирити у року од 60 месецу од датума закључења споразума и грејс периода од три месеца, исплатом у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан измирења обавезе. У чл.13. уговора је наведено да се јемци-платци први и други обавезују да на име инструмента обезбеђења уредног измирења обавезе по овом уговору предају банци две потписане соло менице, те да овлашћују банку да их може попунити са клаузулом "без протеста" и поднети на наплату до износа доспеле обавезе.

Тужена је ... г. потписала изјаву којом овлашћује тужиљу (банку) да у случају неуредног извршења обавеза по наведеном Споразуму попуни менице јемца-платца са клаузулом "без протеста" у висини доспелих обавеза и исте наплати.

Тужила и корисник кредита ДОО "Е." З. су дана ... г. закључили уговор о краткорочном кредиту, кредитна партија бр. ... , којим је кориснику дат кредит у износу од 87.384,00 евра, што по средњем курсу на дан одобрења кредита чини износ од 6.680.000,00 динара, са роком враћања 12 месеци од датума пуштања кредита у течај, и грејс период који за главницу траје 6 месеци од датума пуштања кредита у течај. У чл. 7. овог уговора је наведено да је корисник кредита сагласан да обезбеди инструменте обезбеђења солидарно са јемцима-платцима Н.Р. и овде туженом, са којим ће банка закључити уговор о јемству.

Тужила и корисник кредита закључили су ... г. споразум о регулисању дуга по уговору о краткорочном кредиту, којим је утврђено да укупно стање дуга на дан закључења овог споразума износи 76.699,15 евра, у који је урачуната обрачуната затезна камата за период од 01.07.2010. до дана закључења споразума, те да утврђени износ дуга у еврима служи као основ за обрачун обавезе корисника по основу камате. Корисник се сагласио да обезбеди инструменте обезбеђења солидарно са овде туженом као јемцем-платцем, са којом ће банка закључити уговор о јемству.

Истог дана (... г.) закључен је и уговор о јемству уз уговор о краткорочном кредиту и споразум о регулисању дуга за кредитну партију бр. ... , између тужиље (банка) и тужене као јемца-платца, којим се тужена обавезала да достави банци три потписане менице и овласти банку да их може попунити са клаузулом "без протеста", и поднети на наплату по доспелости потраживања. Чл. 3. наведеног уговора о јемству тужена се обавезала да ће на први позив банке, као солидаран јемац-платца испунити доспелу обавезу дужника.

Такође, истог дана, тужена је потписала писмену изјаву, којом овлашћује тужиљу-банку да у случају неуредног извршења обавеза по споразуму о регулисању дуга по уговору о краткорочном кредиту попуни менице јемца-платца са клаузулом "без протеста" у висини доспелих обавеза и исте наплати.

Корисник кредита није измирио обавезе у року по закљученом Споразуму, тако да је тужила дана ... г. све обавезе по одобреном кредиту прогласила доспелим.

Решењем Привредног суда у Зрењанину И. 21/2012 од 15.08.2014. г. овде тужиљи као извршеном повериоцу додељена је некретнина извршног дужника ДОО "Е." З., зграда изграђена на парцели бр. ... к.о. З. ... , те је констатовано да поверилац тиме намирен за износ од 38.310.246,00 динара, а решењем истог суда И. 21/2012 од 22.12.2015. г. против истог дужника, повериоцу је додељен пашњак површине ... на парцели бр. ... к.о. З. ... , те је констатовано да тиме додатно намирен за износ од 50.094,00 динара.

Тужена је предала тужиљи потписане менице АБ 2745751 и АБ 6159894 Меницу АБ 6159894 тужиља је попунила на износ од 94.937,09 евра, а меницу АБ 2745751 на износ од 436.572,02 евра.

Потраживање тужиље по меници АБ 2745751, која се односи на уговор о средњорочном кредиту, на дан 29.02.2016 г. износи 26.217.194,40 динара или 212.284,22 евра. Овај износ представља главницу, будући да је у извршном поступку пред Привредним судом намирена камата и део главнице.

Потраживање по меници АБ 6159894, односи се на уговор о краткорочном кредиту, и обухвата дуг на име главнице од 8.262.123,41 динар и обрачунате затезне камате од 2.082.195,22 динара, па исти на дан 28.02.2013. г. укупно износи 10.344.192,22 динара или 92.756,41 евра.

Код овако утврђеног чињеничног стања правилна је одлука првостепеног суда о постојању и висини потраживања по основу меничне обавезе тужене, али је погрешна одлука о доспелости камате.

Неосновано се жалбеним наводима указује да је првостепена пресуда захваћена битном повредом одредбе парничног поступка из чл.374. ст.2. тачка 12. ЗПП, јер овај суд не налази недостатке због којих се пресуда не би могла испитати.

Наиме, првостепени суд је очигледном грешком у писању решење донето у извршном поступку, о коме се поводом приговора тужене расправља у овој парници означео као "29 И. 6011/2013", уместо "29 Ив. 6011/2013". Наведена грешка у писању, супротно жалбеним наводима, не чини пресуду нејасном и неразумљивом, будући да је из садржаја првостепене пресуде јасно о ком правном односу странака је првостепени суд расправљао, а наведену грешку је првостепени суд у смислу чл. 362 ЗПП овлашћен да исправи у свако доба.

Неосновани су жалбени наводи којима се указује да је тужилац у целости раскинуо уговор о кредиту, а да уговор о јемству као акцесорни правни посао прати правну судбину основног уговора (о кредиту), те да због тога тужилац без ваљаног правног основа држи и тражи наплату по предметним меницама. Ово из разлога што из правилног чињеничног утврђења произлази да тужиља од тужене као јемца-платца тражи испуњење преузете уговорне обавезе, да уместо корисника кредита-главног дужника исплати све доспеле а неплаћене обавезе, заједно са обрачунатом уговореном и затезном каматом, на шта се тужена обавезала уговором о јемству и у коју сврху је предала тужиоцу две бланко менице са клаузулом "без протеста". Дакле, уговори о кредиту, који су новелирани накнадно закљученим споразумима о регулисању дуга, супротно жалбеним наводима тужене, нису раскинути већ се тужбеним захтевом у смислу чл. 124 ЗОО у вези чл.1004 с.3 ЗОО тражи њихово испуњење, а тужиља као поверилац има ваљан правни основ да држи предметне менице, које му је предала

тужена као менични обвезник (јемца-платца), и од ње тражи испуњење уместо главног дужника.

Такође, неоснован је и жалбени навод да је тужила попунила меницу супротно уговорним одредбама (споразуму странака), тиме што је менична свота уписана на износ који је већи од дуга по уговору (о кредиту), што предметну меницу чини ништавом. Наиме, тачност уписаног износа меничне своте, била она виша или нижа од стварног дуга, није разлог за ништавост менице у смислу одредбе чл. 108 у вези чл. 1. тачка 2. Закона о меници, будући да одредба чл. 1 тачка 2 прописује да трасирана меница садржи безусловни упут да се плати одређена свота новца, дакле, не и да уписана свота нужно мора бити тачна, нити (не)тачност уписане меничне своте представља валидан доказ за тврдњу жалиоца да је поверилац меницу попунио супротно споразуму странака. Дакле, тачност уписане меничне своте утиче само на висину максималне меничне обавезе, преко које менични дужник не може да одговара, а меничним приговором изјављеним у смислу чл. 16 Закона о меници, дужник може да доказује да је обавеза нижа од уписане, што је у конкретном случају тужена учинила, након чега је вештачењем утврђен стварни износ меничног дуга тужене.

Према одредби чл. 40. ст. 1. Закона о меници, кад је меница платива у новцу који није у течају у месту плаћања, менична свота може се платити новцем који је ту у течају, а по вредности коју има на дан доспелости. Ако је дужник у задоцњењу, ималац менице може, по свом избору, тражити да се менична свота исплати домаћим новцем по курсу који важи било на дан доспелости било на дан исплате.

Према одредби чл. 47. ст. 1. тачка 2. Закона о платном промету, принудна наплата с рачуна клијента врши се са свих рачуна клијента код банака на којима он има средства, и врши се на основу: извршних судских решења, других извршних наслова, законских овлашћења - према времену пријема, а према одредби тачке 3. из истог става, и на основу налога поверилаца на основу доспелих хартија од вредности, меница или овлашћења које је дужник дао својој банци и свом повериоцу - према времену пријема.

Под средствима за извршење налога за принудну наплату, према одредби чл. 48. ст. 5. Закона о платном промету, подразумевају се динарска средства која се воде на динарским рачунима код банке, као и динарска противвредност девизних средстава код банке, осим средстава чије је извршење изузето законом, актом Владе, прописом Народне банке Србије, судском одлуком или одлуком пореског, односно царинског органа и средстава донација и хуманитарне помоћи, животног осигурања, прихода од приватизације, средстава за формирање робних резерви, средстава самодоприноса, судских депозита, средстава одређених за исплату по основу акредитива, средстава депозита за обезбеђење кредита, средстава буџета за исплату премија, субвенција и регреса, средстава обезбеђења по уговорима прописаних законом и другим прописом, као и туђих средстава на рачунима дужника.

Сходно наведеном, правилно је становиште првостепеног суда да су предметне менице, на основу којих је донето решење о извршењу, попуњене на ваљан и законит начин, па су супротни жалбени наводи неосновани.

Међутим, основани су жалбени наводи да је у ожалбеном делу одлуке о досуђеној затезној камати погрешно примењено материјално право. Ово из разлога што је висина меничне обавезе од 212.284,22 евра у динарској противвредности утврђена са даном 29.02.2016. г., а висина меничне обавезе од 92.756,41 евро у динарској противвредности је утврђена са даном 28.02.2013. г., па је од тих датума тужена у

доцњи у смислу одредбе чл. 324. ЗОО. Но, будући да је потраживање у висини од 92.756,41 евра доспело 28.02.2013. године, а првостепени суд је на ову главницу камату досудио од дана 29.02.2013. године, који у години која није преступна не постоји, то је овај суд водећи рачуна о одредби чл. 395 ЗПП, применом одредбе чл. 394 ст.1 т. 4 ЗПП камату на главницу од 92.756,41 евра досудио од првог наредног дана од дана доспелости, односно од 01.03.2013. године, док је камата на главницу од 212.284,22 евра, досуђена од 29.02.2016. године.

У преосталом побијаном а непреиначеном усвајајућем делу одлуке из става 1. изреке, применом одредбе чл. 390. ЗПП, првостепена пресуда је потврђена а жалба тужене одбијена.

Применом одредбе чл. 401. тачка 2. ЗПП потврђена је и ожалбена одлука о трошковима првостепеног поступка, будући да жалба у овом делу не садржи посебне разлоге, а по налажењу другостепеног суда ожалбена одлука о трошковима је донета правилном применом материјалног права.

Захтев тужене за накнаду трошкова жалбеног поступка другостепени суд је, применом одредбе чл. 165. ст. 2. у вези са чл. 153. ЗПП, одбио, ценећи успех тужене у жалбеном поступку као незнатан.

Захтев тужиље за накнаду трошкова састава одговора на жалбу одбијен је применом чл. 154 ЗПП, будући да се не ради о трошковима који су били нужни за одлучивање у жалбеном поступку.

Указује се првостепеном суду да, пре доставља другостепене одлуке парничним странкама, применом чл. 362 ЗПП изврши исправку првостепене пресуде и то, у делу изреке где је број решења о извршењу погрешно означен као "29 И. 6011/2013", уместо "29 Ив. 6011/2013".

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА – СУДИЈА

Јулијана Будиновић с.р.

Зто:

НАПОМЕНА:

Рев 1458/2016 од 21.12.2016. године одбијена је као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2234/2016 од 21.06. 2016.